

UTTAK AV STUBBER SOM RÅSTOFF TIL BIOENERGI

BAKGRUNN.

Uttak av stubber fra hogstflater som råstoff for produksjon av bioenergi har startet opp i Østerdalen.

Det er knyttet usikkerhet til flere forhold rundt uttak av stubber med hensyn på både miljø, skogproduksjon og sosiale forhold. Disse kan både være knyttet til effekter i et kortsiktig lokalt perspektiv og langsiktige effekter på landskapsnivå.

Fagfeltet er nytt for de fleste og Fylkesmannen finner det derfor nødvendig å gå ut med noen foreløpige generelle prinsipper/anbefalinger bygd på dagens kunnskaper og erfaringer. Innholdet i våre anbefalinger vil endres i tråd med ny kunnskap om effekter og konsekvenser av uttak av stubber som råstoff til bioenergi.

Til grunn for våre anbefalinger ligger "føre-var- prinsippet" som vi mener det er riktig å legge til grunn som rettleiding med bakgrunn i den rådende usikkerheten. Vi har i stor grad lagt til grunn foreløpige anbefalinger som Skogsstyrelsen i Sverige har utarbeidet for uttak av stubber.

Skogsstyrelsen vurderer konsekvensene for det biologiske mangfoldet til å være begrenset forutsatt at omfanget av uttak av stubber er geografisk jamt spredt på en begrenset del av det årlige avvirkningsarealet (totalt < 5 – 10 % av avvirkningsarealet).

GRUNNLEGGENDE PRINSIPPER.

Ved uttak av stubber fra hogstflater anbefaler Fylkesmannen at følgende prinsipper legges til grunn.

Hensyn bør tas både på bestandsnivå og stedstilpasset innenfor bestand.

- At hensyn som er tatt til natur- og kulturmiljø i henhold til "Forskrift om berekraftig skogbruk" og "Levende Skog" standarden ved tidligere skogpleietiltak ikke påvirkes negativt.
- At stubber som livsmiljø i biologisk mangfoldssammenheng tas vare på i tilstrekkelig omfang.
- At risiko for komprimering og skader på marka med etterfølgende erosjon gjøres så liten som mulig.
- At slamtransport med tilhørende lekkasje av løste næringsemner, humus og tungmetaller til tilstøtende vann og vassdrag unngås.
- At mark og vann i minst mulig grad forsures og at markas næringsbalanse påvirkes i så liten grad som mulig.
- At skader på fornminner unngås, jfr "Lov om kulturminner" og at kulturmiljøer hensyntas.
- At forutsetningene for rekreasjon og friluftsliv ikke nevneverdig påvirkes negativt.

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Landbruksavdelingen

BESTANDSTYPER HVOR DET KAN TAS UT STUBBER.

- Bestand som ikke representerer viktige naturverdier, verdifulle kulturmiljøer eller viktige friluftsområder. Samtidig som det ikke er stor sannsynlighet for at tiltaket medfører markskader med etterfølgende negative effekter på miljø og skogproduksjon. Som eksempel bestand på tørr og frisk mark.
- Bestand med betydelig omfang av rotråte.
- Granplantinger på tidligere dyrket mark.

BESTANDSTYPER HVOR DET IKKE BØR TAS UT STUBBER.

- Bestand som representerer viktige naturverdier, hvor uttak av stubber kan påvirke disse negativt.
- Bestand i nærheten av vassdrag, og spesielt drikkevannskilder og fiskevann på grunn av fare for lekkasje av løste næringsemner, humus og tungmetaller.
- Bestand med høy grunnvannstand, med bakgrunn i fare for lekkasje av løste næringsemner, humus og tungmetaller.
- Bestand med finstoffrike jordarter på grunn av erosjon.
- Bestand med stigning over 10 %, uansett avsetningstype med bakgrunn i erosjonsfare.
- Bestand med bestående av verdifulle kulturlandskap/kulturmiljøer.
- Bestand i områder hvor forninner er sannsynlig.
- Bestand med verdier knyttet til rekreasjon og friluftsliv.

STEDSTILPASNING INNEN BESTAND.

- Ta bare ut stubber av bartrær.
- La det være igjen 15 – 25 % av volumet av både gran- og furustubber.
- Ved rotråte kan uttaket fravike nivået ovenfor. Stubber fra slike bestand bør så snart som mulig transporteres bort fra skogen.
- Tilbakeføring av aske kan være aktuelt. Spredning av aske skal skje i henhold til "Forskrift om gjødselvarer mv av organisk opphav".
- Prøv å integrere markberedningen med uttaket av stubber.
- Ta ikke ut stubber inntil stier og andre ferdselsårer.

MELDEPLIKT

Fylkesmannen anbefaler at kommunene innfører meldeplikt for uttak av stubber som råstoff for bioenergi.